

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barceló-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim altres erbes an es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca l'amo Andreu Alcover, Plassa del Palau, 2.

A Palma: Llibreria d'En Guasp Morey, 6.—Taller d'encuadracions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Bros.a.—Llibreria d'Alomar i Fontdevila, Brossa

Beseuit

Dois de Mestre Biel de la Mel
alies Alomar, sobre sa guerra.

No vos cregueu que s'atur Mestre Biel d'entaferrar-ne de dois a dreta i esquerra. Lo que hi ha, que les publica a paperots de fora-Mallorca, i noltros només li espolsam sa murta si les publica dalt qualque paper mallorquí. Primer los hi publicava s'*Obre-ringo Balear*; ara té es mal gust de publicar-n'hi qualcún *La Ultima Hora*. Com no la solem veure, mos ne son passats per maia uns quants, dos creim que són: un sobre s'assassinat de s'*Hereu de la Corona* d'Austria i un altre sobre s'assassinat d'En Jaurés, es caporal socialista francès. Des primer assassinat no sabem quines barbaridat enflocava; és segur que eren moltes i grosses, perque poques vegades posa mà a ploma que no fassa joia com En Peretjal.

1

Plorada de Mestre Biel.

De s'article sobre s'assassinat d'En Jaurés mos contaren que Mestre Biel deia que, com va sebre de tal assassinat, se posà a plorar de bon de veres. Ja és bo plorar desiara, pero havent-hi motiu. Es mal de Mestre Biel és que allà on hauria de plorar, no plora; i allà on no hauria de plorar, plora i llavò no fa servir es plors per lo únic que serveix, per purificar s'esperit, oferint aquella pena, aquella angunia a Deu en expiació des pecats propis o d'altri. Mestre Biel no plora per res d'això, perque seria estat avenir-ne una, i Mestre Biel du per homonia esguerralles totes; plora de veure que amb sa mort d'aquell caporal socialista s'acabava sa campanya feresta contra Deu i sa Relligió i l'Esglesia que aquell malanat d'En Jaurés feia amb sa seua ploma i sa seua influencia política come cap de partit. Es que acabás tal campanya fone un gran bè; ara sa manera com En Villain, s'assassí, feu acabar tal campanya, fone un crim.

Pobre Jaurés! Ell que s'havía passat p'es carabassot de destruir l'Esglesia i sa Relligió dins França! Malanat! ¿S'obra de Deu volia destruir? Tots es qui l'han volguda destruir a sa Relligió, han feta fetxida, ets ous en-terra. I ¿qui era En Jaurés per haver de destruir l'Esglesia de Deu? Malanat! ¡Quin fracàs més espantós fone es seu! Tan espantós com es de tots ets altres que han volguda esfondrar sa Relligió i la Santa Mare Esglesia. Una paia, un Villain qualsevol, ha bastat per esfondrar-los a ells, pero ben esfondrats, sensa compostura! ¡Mestre Biel plorant com una Magdalena per sa mort d'En Jaurés! ¡Ja li hauria tret molt més plorar per sa mort que li vendrà a ell, si no se converteix d'hora, lo qual veim molt difícil amb lo tudossa i caparrut que mos és sortit es gran búguere.

2

Mestre Biel contra sa neutralitat d'Espanya com En Lerroux i En Romanons

Idò s'altra setmana mos entaferrà Mestre Biel un articlot, declarant-se contra sa *neutralitat* d'Espanya, just En Romanons i Mestre Biel Alomar. ¡Bons tres peus per un banc... que tom tothom que s'hi seguí! Idò sí, a Mestre Biel li sab un greu de l'ànima que no

tenguem un exèrcit prou poderós per anar a alliberar França i Bèlgica de ses arpes d'Alemania, per anar a alliberar la Polonia des qui l'oprimeixen (un des tres opressors es Rússia, madona de França), per anar a treure de ses unglès d'Austria *Trieste* i tots es pobles eslaus que domina. Ah idò? Mirau si hu és partidari de sa pau i de sa neutralitat Mestre Biel Alomar! Mirau si hu es poc sanguinari i poc carnisser! ¿Quants de mils de milenars de morts no costaria a Espanya anar a fer totes aqueixes guerres? ¿quants de sacrificis, quantes de calamitats, quantes de perdues d'homos, dones i infants i de bens de totes castes no costarien tals guerres? Sols Deu del cel e-hu sab lo que costarien; pero ¿què li és a Mestre Biel que mils de milenars d'homos se muiren i que fassa ui tot mentres ets esquitxos no li arribin a ell? No hu cregueu que le hi aplegassen a ell per anar a fer totes aqueixes guerres que diu que Espanya hauria de fer! I amb tot i això té sa poca alatxa dins aqueix mateix article de proclamar-se «pacifista» (partidari de sa pau)! ¡En Lerroux i Mestre Biel Alomar! ¡vetaquí es dos inemics de sa pau d'Espanya! No mos extranya gota! un *llocifer* com Mestre Biel, maldament sia de per riure, ¿com voleu que estiga per sa pau? Sa pau es un bè de Deu i lo que Llocifer i tots los seus duen més cuantra, per més desfressats de «pacifistes» que vagen.

3

Mestre Biel Alomar decreta que ets
alemanys son es «bárbaros».

Comensa per tractar de «superficials» i de «indoctes» es qui estan per Alemanya. Es natural; com ell està seny a perdre per la França Revolucionaria ara dona per «superficials» i per «indoctes» es qui no estan per ell. Mestre Biel és així: ¿vos permeteu pensar diferent d'ell? Idò just per això ja sou uns... «superficials», uns «indoctes», uns ignorants. Aquí no hi ha negú que sapia res més que Mestre Biel!

I dona una passa més Mestre Biel, i diu clar i llampant que amb aquesta guerra actual es «barbaros», es seuvatges, ets incivilisats son... ets alemanys; sí, dona ets alemanys per «barbaros», come personificació de sa «barbarie», de s'incultura, des seuvatgisme; i diu que França representa sa «llibertat», sa civilització, sa cultura. I ¿com demostra Mestre Biel que ets alemanys son tot allò i es francesos tot això? Ah? Mestre Biel no demostra res mai de lo que diu; no'n dona cap prova mai de tot quant diu. Mestre Biel s'enfila a sa seua càtedra, i allà defineix autocràticament, autoritativament, prenent per ell una infal·libilitat com mai l'ha pretenguda l'Esglesia Catòlica. Sí, assegut Mestre Biel a sa seua càtedra barrufetena dona definicions come veritats infal·libles, vos etziba entre cap i coll un anatema de «superficials» i de «indoctes» que fa venir pell de gallina.

Però com noltros mos ne reim sobiranament de tots es seus anatemes, sostenim que ell no sab que's pesca ni que's matgenca amb so donar per «barbaros» ets alemanys. Aquí si hi ha cap «bàrbaro», serà en tot cas Mestre Biel, que comensa per no sebre qui son ets alemanys, comensa per no entendre-los. Per investir un llibre o un periòdic alemany, es negre l'embarasa a mestre Biel com a qualsevol porquer

o femeter de Ciutat o de la Pagesia. Es mesquet no els entén gota an ets alemanys, i per això, en sentir-los, fa lo que fan certs castellans en sentir parlar català, que, perque no l'entenen, diuen:—*No ladre V! hable V. en cristiano!* I si Mestre Biel és tan ignorant que no pot investir un llibre ni un trist periòdic en alemany, ¿com s'atansa ell a tractar de «barbaros» ets alemanys? Sí, Mestre Biel ignora completament qui son ets alemanys! ¿Què en coneix d'Alemania Mestre Biel Alomar? Absolutament res. Mestre Biel ignora completament s'estat social, econòmic, literari, artístic i científic d'Alemania. ¿Com ni a on l'ha pogut estudiar? No és estat mai a Alemanya; i maldament en fos passat, bon paper e-hi hauria fet sensa entendre brot d'alemany. Seria estat com que passar un beneit amb un billet dins s'oreia. ¿A on ha pogut ell estudiar Alemanya, en no esser a qualque llibre mascarar, fet amb sos peus a França així com solen parlar casi sempre es francesos d'Alemania, no endevinant casi mai?

De manera que Mestre Biel en ses coses d'Alemania és un... «indocte» de set soles.

4

Sa «barbarie» d'Alemania

¿Coneix gens gens Mestre Biel s'organització política, gubernativa, social, científica, artística i literaria d'Alemania? ¿En sab res de s'administració d'ets Estats, Províncies i Municipis d'Alemania? en sab res de sa Policia que retgeix es camps i ses poblacions alemanyes, que son ses més netes, ses ses més sanes, ses més ben ordenades en tots conceptes i més subjectes a sa llei i per lo mateix ses més civilisades, ses més poc «bárbares»? Res d'això coneix, res d'això sab Mestre Biel Alomar. ¿Què sab Mestre Biel de s'organització de s'Ensenyansa a Alemanya? ¿Què en sab de ses *Escoles Primaries*, i de ses *Escoles Especials*, *Escoles Superiors* o *Altes-Escoles*, *Gimnasis*, *Escoles Politècniques* i *Universitats* d'Alemania, que son ses més brillants i més ben dotades del mon? Si Mestre Biel conegués gens com està montada i funciona s'Ensenyansa Pública a Alemanya; si Mestre Biel sabés gens gens com estan organitzats i com funcionen tots es rams de s'Administració pública en tots ets ordes i endrets dins es diferents Estats que componen s'Imperi, dins ses diferents Províncies que componen aquells Estats, dins es Municipis que constitueixen aquelles Províncies, dins ses cases i families que formen aquells Municipis;—si Mestre Biel Alomar conegués com funciona sa vida pública i privada en tots ets ordes, rams i categories, essent i tot un missatge d'En Barrufet tan ramatat com és, no hauria tengut pit per donar ets alemanys per «bárbaros». Pero Mestre Biel va tant tapat amb s'idea de defensar la França revolucionaria; no la França de Carlemany, St. Lluís, N'Enric IV, En Lluís XIII i En Lluís XIV; no la França de ses Creuades, de St. Bernat, de St. Vicens de Paul, d'En Bossuet, d' Bourdaloue. d'En Pascal, d'En De Maistre, d'En Veuillot; sino la França d'En Combes, d'En Waldek-Rousseau, d'En Jaurés, d'En Viviani, d'En Cail·laux, d'En Clemenceau; va tan entabanat amb so defensar la França d'aqueix aliardos, que, no sabent que ha de dir contra Alemanya, no li és ven-

guda altra virollada ni altra barbaridat que donar ets alemanys per «bárbaros». I és que el pobre no'n sab res res d'Alemania: per exemple, no'n sab res de ses Universitats alemanyes; no sab que son es grans emporis de sa ciencia, tant que sa gent il·lustrada de tot lo mon ha acabat per haver d'aprendre s'alemany per poder-se enterar des derrer mot de sa ciencia en tots es rams des sebre humà: en filosofia, en teologia, en Sagrada Escripura, en Historia, en física, en química, en ses demés ciencias naturals i en totes ses innumerables aplicacions de ses meteixes, en tots es rams de literatura, en historia i crítica de totes ses llengos i de totes ses literatures. Han fet tant ets alemanys en tots es rams des sebre humà, que avui es impossible estar el corrent de sa ciencia en tots es seus multiples aspectes, si un no sab que és lo que ets alemanys n'han dit. Tant es així que hi ha una partida de ciencias que ets alemanys les han creades amb sos seus llargs, fondos i obstinats estudis, com son sa crítica de texts i monument literaris, sa filologia o llingüística amb totes ses seues especializacions a tal i tal familia o boldró de llengos. Pero Mestre Biel de la Mel no'n sab res de tot això, ni li importa gota sa ciencia ni sa il·lustració; a ell només li importa fer de missatge de Satanàs, de Lucifer: blasfemar contra Deu, fer guerra a Deu, defensar es blasfems, fer sa causa de tots es criminals rivetats d'impiedat. Això es tota sa *il·lustració* i sa *civilització* de Mestre Biel. Tot lo que no s'ia això, per ell es pura *barbarie*. Per això tracta de *bárbaros* ets alemanys perque ignora lo que han fet i fan en tots es rams de sa ciencia i de sa literatura i de ses arts, en tots es rams de sa cultura humana, que, si un no hu coneix ni'n sab pelada, queda casi anul·lat i mans fermades par fer res en ciencia, literatura i art. Que hu demàn Mestre Biel, per un desengán seu an es metges, an ets enginyers, an ets arquitectes, an es missers, an ets historiadors, an es crítics de literatura o d'art, an ets arqueòlegs, an es naturalistes, an es fabricants, an ets industrials de casta grossa. Els ho demàn Mestre Biel veiam si no se veuen obligats tots a haver d'acudir an ets alemanys per prendre llum, direcció i quest perque ets alemanys en totes aqueixes coses son es qui duen la doma, es qui van més endavant.

Veiam, Mestre Biel de la Mel, vos qui preteu tant de sabut, si sou capaç de dir-mos cap nació del mon que tenga a més altura que Alemanya dues coses que son es signes més grossos i més expressius de civilització i cultura: ses biblioteques i es museus. ¿A on e-hi ha més biblioteques i més grosses i més ben ordenades i més ben dotades que a Alemanya, i que donin més facilidats per aprofitar-se'n tothom. A Alemanya, per estudiar i consultar qualsevol llibre de ses biblioteques públiques no importa fer cap viatge an aquella biblioteca a on se troba tal llibre; basta demanar-lo a sa biblioteca pública d'allà on se troba es qui vol consultar tal llibre; i aqueixa biblioteca demana aquell llibre a sa biblioteca que'l té, que l'envia immediatament; i tot això se fa a costes i despeses, no des qui hu demana, sino de s'Estat.

I ¿què en direm des museus d'Alemanya, Mestre Biel de la Mel? ¿Tal volta en tenui idea d'aquells museus?

¡Què heu de tenir, tros de Llocifer!

Vos només tenui idea de ses ximple- ses, asades, carronyeries, dois i barbaridats que es missatges d'En Barrufet com vos, fan per tot allà on potien i graponetgen! I si no ¡veiam si sou capaç de dir-me quina nació té tants de museus i de tantes de castes com Alemanya? Itàlia i Flandes guanyen a Alemanya de museus de pintures perque foren ses dues nacions que tengueren més pintors i que hi feren navegar més fort es pinzells. Pero fora d'això de pintures, ets alemanys guanyen de molt a tots ets altres pobles a tenir museus arqueològics i de coses antigues, museus *etnogràfics* (mostres de s'estat de civilització de tots es pobles de la terra,) museus d'*industries artístiques*, museus *nacionals* i *regionals* (mostres de tot quant ha produït sa nació o sa *regió*), museus de música, museus de *correus*, museus *militars*, museus de *marina* (mostres de totes quantes d'industries s'exerceixen dins *s'aigo salada* i sa *dolsa*). I molts d'aqueis museus son una invenció, una creació d'Alemanya, tant que si ja n'hi qualcún a Inglaterra i a França, i a i a Itàlia, d'Alemanya l'han copiat, d'Alemanya han presa mostra.

I no mos tregueu, Mestre Biel de la Mel, es *Museu Britànic* ni es *Museu del Louvre* ni es *Kensington*. Els-e coneixem an aqueis museus imponderables més que vos, perque gracies a Deu les hem visitats i vos no, que sapiguem.

Tot lo que's diga d'aqueis museus, es poc; pero son casos aïllats. Fora d'aqueis museus, ¿què hi ha a França i a Inglaterra més que museus de segón i de tercer orde, i encara no gaire. En camvi a Alemanya, si no hi ha museus millors que aquells tres, es conjunt de tots es que hi ha, suposa molt més, pero moltíssim més que tots es museus de França i d'Inglaterra; i lo mateix succeeix amb ses biblioteques.

Idò bé, essent Alemanya tot això que hem dit en tots es rams de sa ciencia, lletres, arts, industria i administració econòmica, política i social, Mestre Biel de la Mel *alies* Alomar ha tengut pit per enflocar que ets alemanys son es «bàrbaros», això és, ets enemics de sa civilització i de sa cultura!

5

Sa «civilització» i sa «cultura» de França.

Si, segons Mestre Biel de la Mel, ets alemanys són es «bàrbaros», es qui los combaten, han d'esser, i han de representar i personificar sa «civilització» i sa «cultura». Això és lo que pretén Mestre Biel, que França és sa «civilització» i sa «cultura» contra Alemanya, que és, diu ell, sa «barbarie».

¡Quina vivollada és dir això! ¡quina bataionada més feresta! ¿Tal volta volem dir ara que es francesos son «bàrbaros», «incivilitzats», agafats amb cans? Si noltros fóssem tan apassionats com Mestre Biel, e-hu diríem; pero no hu som, gracies a Deu. Noltros lo que deim i sostenim que en materia de civilització i de il·lustració i de cultura es francesos no son superiors an ets alemanys. I ¿qui que no vaja fuit de cap, com Mestre Biel, s'atansarà a dir-ho que es francesos sien superiors an ets alemanys en il·lustració, civilització i cultura? Si cabalment és lo contrari! Si sa ventatge en civilització, il·lustració i cultura es d'ets alemanys! ¿Com poren, idò es francesos esser sa personificació de sa il·lustració, civilització i cultura i ets alemanys esser-ho de sa barbarie? És sobirament ridícul, ridiculíssim, carabassenc i toixarrudenc preténir que França és sa *il·lustració*, sa *civilització* i sa *cultura*, i que Alemanya és sa *barbarie*. Amb lo que hem dit, creim haver-ho provat i demostrat fins a sa darrera evidencia. Per lo mateix, Mestre Biel de la Mel, per defensar França i capficar Alemanya, deixau-la estar sa civilització, sa cultura i sa barbarie; no

les hi afiqueu en tal endiumenjat, apellau a altres raons més pertinents, i a altres proves més valentes; ses que fins ara heu tretes no proven res de lo que preteniu, sino tot lo contrari, son cuantra vos i a favor nostro.

Ja que vos jo Mestre Biel de la Mel no'n donau cap de prova des a «civilització», «il·lustració» i «cultura» que França tenga i no tenga Alemanya, noltros anam a donar-ne unes quantes d'aqueles que tiren ets homos d'esquena. Proven sa «civilització, il·lustració i cultura» de la França oficial tots aqueis enfilais de fets: Haver tretes es Sants-Cristos des Tribunals i de ses Escoles Públiques. Les feia nosa, les feia mal d'uis an es governants francesos, missatges rematats d'En Barrufet, s'imatge veneranda d'un Deu fet homo donant sa seua sanc i sa seua vida per salvar s'humanitat, donant exemple de resignació i paciència per sufrir ses miseries i calamitats d'aquesta vida, que no hi poder d'homos dalt la terra que sia capaç de suprim-les ni esveïr-les i que el Sant-Cristo té sa virtut de sebre-les fer servir de graons per pujar an el cel, de grapats d'or per comprar la Gloria Eterna. Idò el Sant-Cristo que és sa forsa mes grossa de civilització, il·lustració i cultura que hi haja haguda mai an el mon, la França oficial la va treure ignominiosament de ses Escoles Públiques i des Tribunals. ¿No és ver que això és una prova ben forta de fins an-e quin punt la França oficial representa sa civilització, sa il·lustració i sa cultura?

Pero encara n'ha donades més de proves de *civilització, il·lustració i cultura* la França oficial: ha privades d'ensenyar ses Ordes Religioses, ha fets tancar tots els col·legis i escoles que ses Ordes Religioses tenien ubertes dins França. I no eren tres e quatre dotzenes d'Escoles i Col·legis, sino molts de milenars de col·legis i escoles d'al·lots i al·lotes, que aquelles Ordes Religioses amb ses almoines des feels havien fundades i sostenien, sensa que costassen tots aquells col·legis i escoles un centim a s'Estat. I no eren uns col·legis ni escoles de per viure ni desgavelladots, sino des millors i més notables que hi ha hagués en tot França i fora de França. I an aquests col·legis i escoles no és que hi ensenyás negú cap doctrina contra la Patria ni contraes bé públic ni res perjudicial a ses bones costums ni a sa pau i ben estar de ses families. Aqueis col·legis, aqueixes Escoles no tenien altre... *pecat* damunt més que es fet d'ensenyar sa Religió de Deu vertader, que feugran, que feu gloriosa la França, que la salvà en tots es seus grans soscaires, que glorificà centenars demilenars de finis de França, que la feu una de ses primeres nacions del mon. Això era tot es pecat de ses Ordes Religioses d'Ensenyansa; això era tot es pecat des milenars i milenars de col·legis i escoles de frares i monges que omplien la França: que ensenyaven sa Religió de Deu, sa Religió que havia feta França tan gran, tan gloriosa. I per això mateix es Governants francesos tancaren tots aquells col·legis i totes aquelles escoles, i prengueren ets edificis de tals col·legis i de tals escoles, i feren fogir de França es professors de tals centres d'ensenyansa, que còme professors eren una de ses glories més grosses des Professorat de França i de tot lo mon; i aqueis professors los reberen en paumes d'or Inglaterra, Suïssa, Alemanya, ets Estats Units, a on s'exerciten ensenyant amb gran satisfacció i profit d'aqueixes nacions. ¿No és ver que això és una altra prova de fins an-e quin punt es Governants francesos i la França oficial representen i personifiquen sa civilització, il·lustració, sa cultura? ¡Bona *civilització*, bona *il·lustració*, bona *cultura* mos do Deu! ¡Ja mos ne guardareu un ou, Mestre Biel, de tal civilització, il·lustració i cultura des Governants francesos, de la França oficial!

Tercer enfilai de fets que demosten sa... *civilització*, sa *il·lustració*, sa *cultura* de la França oficial: sa anomenada *Llei de Separació de s'Esglesia i s'Estat*. Un Estat que no fos estat tan... *civilitzat*, tan... *il·lustrat*, tan... *cult*, si no hagués volgut estar pus unit amb l'Esglesia, hauria dit:—No me vui fer pus amb tu, Esglesia per lo mateix partiguem-mos es rabassons. Jo durant sa Gran Revolució vaig prendre tot quant tenies, i després p'es Concordat me vaig comprometre a atendre a sa teua subsistència; idò vetaquí un capital que don uns interessos que equivalguen a lo que fins avui te donava cada any per sostenir-se es teus Ministres i es teus edificis, i tu arregle't d'avui endavant així com vulgues; no confiis pus de mi ni d'un centim. Tu a ca-teua i jo a ca-meua i... ets assotants a ca'n Coll.—Si s'Estat hagués fet això, se seria comprès i no li haurien pogut dir lleig, ni injust, ni lladre. Pero la França oficial no feu res d'això per separar-se de l'Esglesia, sino que va dir:—Desde avui jo Esglesia! no't donaré pus s'assignació pactada dins es Concordat per atendre-a sa teua subsistència, i manco te tornaré res de lo que vaig prendre quant e-hi hagué sa gran Revolució. I no sols això, sino que tots quants d'edificis religiosos tens (catedrals, esglesies, palaus bisbals, seminaris, rectories, col·legis, escoles, etc. etc.), tots les te prenc, maldament jo no los haja fets, per més que los feres amb ses almoines i donacions des feels de tants de sigles, que t'ho donaren a tu i no a mi. De tots ets objectes des culte (adresses d'altar, custodies, llanties, calzes, canelobres, candelers, casulles, dalmàtiques, pluvials, camis), de tots aqueis objectes de servici de totes quantes d'esglesies e-hi ha dins França, que jo no hu he pagat, sino que tu has fet amb ses almoines i donacions des teus feels en tants de sigles com contes d'existència, de tot això prenc inventari i m'ho fas meu. I ara tu jo Esglesia! despujada de tot com un jonc de fuies, amb ses mans damunt es cap, ves-te'n per allà on vulgues, i arretge't així com poràs.

Això va fer a l'Esglesia la França oficial amb sa *Llei de Separació*, que no és tal llei, sino un acte es més criminal, un vertader crim, un llatrocini en tota regla; va esser desposseir i despujar l'Esglesia just així com es bandejats i bandolers de Serra-Morena desposseeixen i despuen es pobres viatgers que cauen dins ses seues arpes. Això va esser tota sa... *civilització*, tota sa... *il·lustració*, tota sa... *cultura* que la França oficial demostrà amb sa anomenada *Llei de Separació*, allà on es seu nom vertader és *robatorum i llatrocini de Separació*, just es de la Serra-Morena.

Amb tot això que acabam de dir de ses atrocitats i barbaritats sens fi que la França oficial ha comeses contra Deu, sa Religió i l'Esglesia, ¿volem suposar tal volta que dins França no hi ha *civilització* ni *il·lustració* ni *cultura*? Noltros, Mestre Biel de la Mel, no som apassionats com vos, sa passió no mos tapa la vista, i regoneixem i confessam que n'hi ha molt de tot això dins França, pero que també hi ha tot allò altre que hem dit, tot allò contra Deu, sa Religió i l'Esglesia, lo qual es tot lo contrari de sa *civilització*, de sa *il·lustració*, de sa *cultura*.

Amb una paraula, si a França hi ha *civilització*, i *il·lustració* i *cultura*, no n'hi ha més que a Alemanya, i s'Estat francès no demostra tenir-ne tanta com s'Estat alemany, que no du sa política de tirania, seuvatgisme, llatrocini i persecució contra Deu i l'Esglesia que fa tants d'anys caracteriza sa política governamental de França.

6.

Pero ¿i és ver que França és sa «llibertat»?

Això és lo que pretén Mestre Biel de la Mel. Dia 5 d'aquest mes ja posá-

rem ses coses an es seu lloc sobre això de si França es sa «llibertat» o sa «tirania» i sa negació de sa llibertat. Sí, dia 5 ja fèrem veure que sa «llibertat» que ets anti-clericals diuen que França representa, es sa negació més criminal i desvergonyida de tota llibertat p'es catòlics i per l'Esglesia i per sa Religió. Sí, aqueixa «llibertat» que avui per avui França representa es sa guerra, sa persecució més encarnissada, més furiosa, més endimoniada, més infernal contra Deu, l'Esglesia, es Clero i tot lo que fassa gens d'olor de Religió i Piedat. Això és sa «llibertat» que s'Estat francès actual representa i personifica! Això es Santa-Clara, això és la pura veritat, neta i esporgada, per més que dolga a tots es bons francesos i a tots ets amics de cor de França, entre els quals mos contam noltros, maldament se'n fassen creus certes persones entusiastes de França, que han presa LA AURORA com una contraria feresta, com una inimiga furibunda de França, allà on no hu és gota.

Tan poc inemics mos sentim de França, que pretenim esser-ne més amics que moltíssims que ara la defensen contra Alemanya; pretenim esser-ne més amics que Mestre Biel de la Mel i tots es Governants francesos de trenta anys an aquesta banda, els quals son ets inemics més grossos que França haja tenguts mai. Negú mos guanya a admirar la França de Clodeveu, Santa Clotilde, Carles Martell, Pipí el Breu, Carlemany, St. Lluís, Enric IV, Lluís XIII, Lluís XIV; la França de ses Creuades, la França de ses grans Abadies benedictines (Bec, Cluny, Cister, Claraval, Morimond, St. Maurice, etc. etc.); la França de ses estupendes Catedrals (Reims, Chartres, Rouen, Beauvais, Amiens, etc. etc.); la França des grans escriptors, des grans teòlegs, des grans canonistes, des grans historiadors, des grans predicadors, des grans reis, malgrat tots es defectes que alguns tengueren i a pesar de tota sa guerra i mal sens nombre que alguns feren a l'Espanya. Aqueixa França, nació heroica, excelsa, sublim, negú mos guanya a admirar-la, fora des francesos de bé; i pocs, poquíssims fora de França l'estimarán més de cor que noltros. De tot d'una pretenim estimar-la més que Mestre Biel Alomar i que tots es qui l'han governada de trenta anys an aquesta banda. Perque lo que's diu Mestre Biel de la Mel l'estima tan poc an aqueixa França com es trons i llamps, que és lo que ell estima més poc fora Deu, perque lo que's diu a Deu encara l'estima manco que no estima es trons, que és lo que li fa tanta de feredat, fent-li fer ses mil ridiculeses. No, Mestre Biel de la Mel no l'estima gens gens gens a la França d'abans de sa Revolució. Mestre Biel no estima de França més que s'impiedat, sa irreligió, s'odi a l'Esglesia i a Deu que França ha demostrat i demostra encara. Sí, s'amor de Mestre Biel a França comensa p'es primers inemics de sa Religió que França produí; comensa s'amor de Mestre Biel a França sobre tot per s'*Enciclopedia* (D'Alambert, Diderot, Voltaire, Rousseau, etc.) que mos dugué sa gran Revolució de França, extesa després en so seu esperit dins totes ses nacions d'Europa, i que ha donats per consecuencia es Governants francesos de trenta anys an

aqueixa banda, que no han duita altra idea que deshonorar la França, que fer fer ui a França, que afonar la França, fent sa guerra més desvergonyida i més criminal contra Deu, contra sa Religió, contra l'Esglesia, contra tot lo que fassa gens d'olor de religió i de piedat. Aqueixa guerra endimoniada, desvergonyida i criminal a Deu, això és sa «llibertat» que Mestre Biel de la Mel diu que França representa; això és sa «llibertat» que s'Estat francès representa avui per avui; això és sa «lli-

